

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuuleminen 17.11.2023
Suurten konsernien vähimmäisveroa koskeva lainsäädäntö

Teknologiateollisuus ry kiittää lausuntopyynnöstä ja mahdollisuudesta tulla kuultavaksi verojaoston kuulemiseen, ja lausuu asiasta seuraavasti.

1 Lainsäädännön tulee olla mahdollisimman yhtenäistä kansainvälisen sääntelyn kanssa

Ollakseen toimivaa, OECD- ja EU-tason sekä kunkin maan kotimaisen minimiverosääntelyn tulee olla mahdollisimman yhdenmukaisia. Tulkintaristiriidat aiheuttavat kuluja sekä yrityksille että verohallinnoille, oikeusprosesseja sekä lopullista kaksinkertaista verotusta.

Direktiiviin jätetty kansallinen liikkumavara on rajattu. Suomen implementointilaissa voidaan lähinnä harkita kotimaisen täydennysveron käyttöönottoa, veroseuraamuksia sekä menettelyllisiä seikkoja (ilmoitusvelvollisuus, ennakkoratkaisut, verotuksen toimittaminen, muutoksenhaku ja oikaisu).

Teknologiateollisuus ry:n kommentit verojaoston kuulemiseen tiivistetysti:

- Verohallinnon sitova ennakkoratkaisumenettely tulee mahdollistaa heti lain voimaantulosta 2024 alkaen.
- Kotimaista täydennysveroilmoitusta ei tule vaatia.
- Täydennysveron tietoilmoitus on voitava antaa kansainvälisen vakiomallin mukaisena.
- Kiitämme veroseuraamuksiin ehdotettua 3 vuoden siirtymäaikaa, jonka aikana veronkorotuksia ei tule maksettavaksi, mikäli konserni on yrittänyt parhaansa mukaan noudattaa sääntelyä. Lisäksi veroseuraamuksia tulee kohtuullistaa. Veroseuraamuksia tulisi silti edelleen kohtuullistaa myös pysyvästi.

2 Verovelvollisen mahdollisuus hakea ennakkoratkaisua tulee turvata

Verotuksen tulisi olla selkeää, ennustettavaa ja pysyvää. Yrityksen tulee kyetä toimimaan oikein: verolakien tulee olla mahdollisimman yksiselitteisiä ja verotusmenettelyn toimivaa ja mahdollisimman mutkatonta, sekä hallinnolliselta taakaltaan kohtuullista. Verovelvollisen oikeusturva tulee mahdollistaa. Myös Teknologiateollisuus ry:n aiemmassa lausunnossa pyydettiin mahdollistamaan verovelvollisen oikeus hakea ennakkoratkaisua tämän uuden, monimutkaisen, hallinnollisesti raskaan ja monitulkintaisen lain osalta. Valitettavasti tätä epäkohtaa ei ole korjattu hallituksen esitykseen lausuntokierroksen jälkeenkään.

Hallituksen esityksessä todetaan, ettei täydennysveroista ole alkuvaiheessa mahdollista saada Verohallinnon ennakkoratkaisua, koska kansainvälinen valmistelu oikeusvarmuutta lisäävistä prosesseista ja mekanismeista veroriitojen ennaltaehkäisyyn ja veroriitojen ratkaisuun on kesken. Oikeusvarmuuden lisäämiseksi hallitus katsoo riittäväksi Verohallinnon ohjeistuksen ja ennakkolliset keskustelut.

- Verohallinnon kattava ja oikea-aikainen ohjeistus sekä ennakkolliset keskustelut ovat ehdottomasti tarpeellisia, mutta ne eivät ratkaise ongelmaa yritysten osalta. Mikäli ennakkoratkaisua ei voi hakea, yrityksen oikeusvarmuus jää toteutumatta.

- Huolimatta ennakkoratkaisun epäämisestä, yrityksille määrättäisiin kuitenkin veroseuraamuksia virheistä raportoinnissa. Tämä on kestävä tilanne.
- On totta, että Inclusive Framework -jäsenet (ml. Suomi) ovat sitoutuneet implementoimaan GloBE-säännöt niin sanotun Common Approach -lähestymistavan mukaisesti. Kuitenkin esimerkiksi Ruotsissa on päädytty ratkaisuun, että ennakkoratkaisun saa haettua (kuvaus Ruotsissa ehdotetusta lainsäädännöstä esimerkiksi EK:n antamassa lausunnossa).
- Saadaksesen varmuutta uuden monimutkaisen sääntelyn soveltamisesta, yrityksellä tulee ehdottomasti olla mahdollisuus hakea ennakkoratkaisua minimiverolainsäädännön voimaantulosta 1.1.2024 alkaen. Tuloksilukemissäännön perusteella tai kotimaisena täydennysverona kannettavat verot ovat hallituksen esityksen mukaan Suomen verojärjestelmään verrattuina täysin uudenlaisia veroja. Siten verotusmenettelylain ennakkoratkaisuja koskeviin pykäliin 84§ ja 85§ on lisättävä maininta näistä uusista veroista.

3 Kohtuullisuutta veroseuraamuksiin

Veroseuraamuksista linjaminen kuuluu kansallisen päätäntävällän piiriin. Direktiivi edellyttää ainoastaan, että sanktiot ovat tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia.

- Teknologiateollisuus ry kiittää, että lakiin (9 luku 4§) ehdotetaan lisättäväksi tarpeellinen veronkorotusta koskeva siirtymäsäännös, jonka mukaan veronkorotusta ei määrätä siirtymäkaudella, jos konserniyksikkö on huolellisesti pyrkinyt ottamaan selvää sääntöjen sisällöstä ja noudattamaan niitä hyvässä uskossa. Siirtymäkausi kattaisi tilikaudet, jotka alkavat 31 päivänä joulukuuta 2026 tai sitä ennen ja päättyvät viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2028.

Veroseuraamusten osalta on laissa silti yhä kohtuuttomuutta. Esimerkiksi myöhästymismaksu määrättäisiin myös silloin, kun konserniyksikkö korjaa virheensä oma-aloitteisesti ennen verotuksen päättymistä tilanteessa, jossa ei ole aiheutunut täydennysveron vähentymistä. OECD:n ohjeistuksessa määritellään, että veronkorotusta ei tarvitse määrätä mm. jos yrityksen toimet/virheet eivät ole johtaneet täydennysveron vähenemiseen.

- Teknologiateollisuus ry ehdottaa, että lakiin otettaisiin määritelmä, ettei veronkorotusta määrättäisi siirtymäajan jälkeenkään, mikäli yritys itse korjaa ilmoituksen virheen ja yrityksen tekemät virheet ilmoituksessa eivät ole aiheuttaneet täydennysveron vähentymistä. Näin esimerkiksi Ruotsissa (kuvattu mm. Finanssiala ry:n verojaostolle antamassa kirjallisessa lausunnossa).

4 Laista tulee poistaa velvollisuus antaa kansallinen täydennysveroilmoitus

Hallituksen esityksen 8 luvun 4 §:ssä on säädetty konserniyksikön velvollisuudesta antaa täydennysveroilmoitus. Hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että täydennysveroilmoituksen antovelvollisuutta koskevalle pykälälle ei ole vastinetta direktiivissä, vaan kyse on ”kansallisesta valinnasta perustaa verotuspäätös ensisijaisesti veron maksajan antamaan ilmoitukseen kansainvälisessä tietojenvaihdossa saadun tiedon sijasta.”

- Teknologiateollisuus katsoo, ettei kansallista täydennysveroilmoitusta tule vaatia lainkaan. Ehdotamme, että 8 luvun 4 § poistetaan laista ja vastaava korjaus tehdään 2 §:ään. Turhien veroilmoitusten vaatiminen on vastoin Suomen linjaa toteuttaa yksinkertaista, ennakoitavaa ja hallinnollisesti mahdollisimman kevyttä verotusmenettelyä.

- On vähintäänkin kohtuullista, että lausuntokierroksen jälkeen päivitetystä ehdotuksessa täydennysveroilmoituksen antovelvollisuus on nyt rajattu tilanteisiin, joissa täydennysveron maksuvelvollisuus muodostuu ja vain veronmaksupositiossa olevaa yritystä koskien.

5 Täydennysveron tietoilmoitus on voitava antaa kansainvälisen vakiomallin mukaisena

Hallituksen esityksen aiemmassa versiossa täydennysveron ilmoitusvelvollisuutta koskevassa 8 luvun 3 §:ssä viitattiin minimiverodirektiivin 44 artiklan 2 kohtaan. Kyseinen kohta kuuluu:

”Jäsenvaltioon sijoittautuneen konserniyksikön on tehtävä verohallinnolleen täydennysverotietoja koskeva ilmoitus 5 kohdan mukaisesti.”

Tämä minimiverodirektiivin 44 artiklan 5 kohta taas alkaa:

”Täydennysverotietoja koskeva ilmoitus on tehtävä vakiomallin mukaisena,”

Vastaavasti minimidirektiivin implementointilain 8 luvun 7 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa todettiin, että ”Pykälän johdantokappaleen mukaan tietoilmoitus tehtäisiin vakiomallin mukaisena.” Lisäksi kuvattiin, että vakiomalli tulee täsmentymään EU:n ja OECD:n yhteistyön puitteissa myöhemmässä vaiheessa. Vakiomallilla viitattaneen OECD:ssa valmisteltuihin GloBE information return -ohjeisiin (GIR), jotka julkaistiin 13.7.2023.¹

Nyt hallituksen esityksen 8 luvun 7 §:ssä on listattuna tietoilmoituksessa ilmoitettavat tiedot. Koska OECD:n GIR-mallia tullaan todennäköisesti soveltamaan mahdollisimman yhteneväisesti EU:ssa ja EU:n ulkopuolella, tulisi Suomessa ottaa GIR-ilmoitusmalli käyttöön ja poistaa kansallisesta laista listaus ilmoitettavista tiedoista. Kansallinen sääntely voi vanhentua tai olla ristiriidassa muissa maissa ilmoitettavista asioista, mikäli kansainvälinen sääntely muuttuu. Yrityksellä tulee olla mahdollisuus toimittaa tietoilmoitus samanmallisena kaikissa EU-maissa.

- Teknologiateollisuus ry edellyttää, että vakiomallin käyttämisestä ja linkkauksesta OECD:n GIR-ohjeisiin on otettava kirjaus implementointilakiin 8 luvun 3 §:ään ja 7 §:ään, jotta täydennysveron ilmoitusvelvollisuus voidaan varmuudella täyttää käyttämällä kansainvälistä vakiomallia.

Kahden erillisen ilmoituslomakkeen haaste korostuu entisestään puhuttaessa veroseuraamuksista. Lain 8 luvun 15 §:n 1 momentissa lukee, että veronkorotusta määrätään erikseen sekä täydennysveroilmoituksen, että täydennysveron tietoilmoituksen antamisen laiminlyönnin osalta. Siten kaksi ilmoituslomaketta tarkoittaa tuplariskiä veronkorotuksista. Saman pykälän 4 momentissa sentään todetaan, että veronkorotus jätetään määräämättä kahdesti, jos sama virhe toistuu molemmissa ilmoituksissa. Tämä osoittaa selvästi sen, miten paljon hallinnollista taakkaa ja riitariskiä kahdesta erillisestä, päällekkäisestä ilmoituslomakkeesta yritykselle aiheutuu.

Helsingissä 16.11.2023

Teknologiateollisuus ry

Maria Volanen
johtava asiantuntija, veropolitiikka
(maria.volanen@teknologiateollisuus.fi)

¹ <https://www.oecd.org/tax/beps/globe-information-return-pillar-two.pdf>